

blauwe kamer

TIJDSCHRIFT VOOR
LANDSCHAPSARCHITECTUUR
EN STEDENBOUW

DE BESTE AFSTUDEERDERS VAN 2021

34 ontwerptalenten

het natuuroptimisme van
landschapsarchitect Thijs
de Zeeuw

Dijkversterking baart zor-
gen: 'Ruimtelijke kwaliteit
is al snel onnodige franje'

Geef de maakindustrie
weer een plek in de stad

Steeds vaker klinkt de roep om stedelijke verdichting te combineren met radicale vergroeningsstrategieën. Niet alleen om stadsbewoners de mogelijkheid geven om te recreëren en te ontspannen, maar vooral om tot klimaatbestendige, leefbare en biodiverse steden te komen. De afstudeerders in dit themablok verkenden de mogelijkheden voor 'groene' stedelijke ontwikkeling. Bijvoorbeeld door een nieuwe groenstructuur als basis te nemen voor de herontwikkeling van een braakliggend terrein in Harderwijk. Of door de introductie van vernieuwende groentypologieën – op daken, aan gevels, in restruimtes – om het 'welzijn en de ecologische veerkracht in het Rotterdamse centrum te verbeteren'.

Helaas ontbreekt in het gesprek over stedelijke ontwikkeling nog te vaak de sociale component. Hoe zorgen we dat woningbouw gemeenschapsvorming in de hand werkt? De Tilburgse alumnus Nick van Dijke vult die leemte, met een innovatief woonconcept voor alleenstaanden.

Thema

Groen wonen

De uitbreiding verbindt de wijk, het treinstation en de universiteit. De compacte woningen staan rondom collectieve tussenruimtes.

Aanpasbaar woonconcept tegen vereenzaming

Aan de achterkant vinden bewoners gelijkgestemden met eenzelfde leefritme, aan de voorkant ontmoeten ze 'vreemdelingen'.

Het project Dynamic Thresholds betreft een nieuw domein in de architectuur. Kenmerkend is de reeks aansluitende stedelijke en architectonische elementen, die in elkaars verlengde liggen en aanpasbaar zijn. Deze aaneensluitende ruimtes zijn niet uitgesproken openbaar, privaat of parochiaal, maar worden telkens tijdelijk ingenomen aan de hand van behoeftes. Dit project haakt aan op het stijgend aantal mensen dat (al dan niet vrijwillig) alleen woont. Ook vereenzaming, het gedrag van eenzame mensen, de woningnood en het monotone straatbeeld spelen een rol. Daarvoor zijn profielen van eenzaamheidsgedrag onderzocht. Wat blijkt? Het probleem van de huidige ruimtelijke setting zit 'm vooral in de onmogelijkheid om variatie te faciliteren; we kunnen nog te weinig ruimtes tevoorschijn brengen of juist verhullen. Het onderzoek resulteerde in vijf leefculturen die allemaal op hun eigen manier omgaan met bewonersbehoeftes, burens, buurtgenoten en vreemdelingen. Bovendien werkt het voorgestelde masterplan als een gemaximaliseerd verdicht woonorganisme, waarbij de ruimtelijke setting gedurende de dag kan veranderen. Dat beïnvloedt het gedrag van gebruikers. Zij spelen op visueel,

Nick van Dijke
MA+U – Fontys Master of Architecture/Master of Urbanism

PROJECT
Dynamic Thresholds
OPLEIDING
Architectuur
BEGELEIDING
Jackel Henstra (mentor), Pieter Feenstra, Jan Willem van Kuilenburg

Bewoners 'claimen' steeg en straat door gevelelementen te draaien of uit te klappen.

functioneel, persoonlijk en sociaal niveau meer in op de ander en de omgeving. Daarvoor worden ontwerpelementen gebruikt zoals beweegbare gepersonaliseerde gevels, de relatie tussen binnen en buiten, de functionele tussenruimte en de zichtbaarheid van leefpatronen. Die elementen stimuleren verantwoordelijkheidsgevoel, eigenaarschap, saamhorigheid, betrokkenheid, gezamenlijke activiteiten en verminderen eenzaamheid. Zo kom je tot een architectuur die niet bepaalt, maar faciliteert. De micro-leefculturen zijn zo gepositioneerd, dat ook aan de randen nieuwe relaties kunnen ontstaan. Enerzijds door de verkaveling, gedeelde ruimtes en maximale verdichte laagbouw, anderzijds door het ontwerpen voor de vreemdeling en het lokaal ondernemerschap. Dit verbindend wijkensemble is gepositioneerd in een tussengebied, aan de rand van de wijk 't Zand en stedelijke structuren in Tilburg. Dit verborgen juweeltje moet met dit ensemble uitgroeien tot een hotspot dat sociale glans geeft aan de stadia tussen stad, straat, steeg, gevel en voordeur.